

Bài văn mẫu: Phân tích Nghệ thuật châm biếm đả kích trong tác phẩm Vi Hành Văn 11 tuyển chọn, hay nhất sẽ giúp các em học sinh đưa ra các lập luận, lý lẽ chính xác và ý nghĩa nhất để hoàn thành xuất sắc bài viết của mình.

Bài văn mẫu: Phân tích Nghệ thuật châm biếm đả kích trong tác phẩm Vi Hành

"Vi hành" là một truyện ngắn trào phúng phản phong, phản đế thuộc loại sớm nhất của văn học Việt Nam hiện đại. Truyện ngắn được sáng tác vì mục đích tố cáo chân tướng tên vua bù nhìn Khải Định khi y sang Pháp dự cuộc đấu xảo thuộc địa ở Mác xây năm 1922 đồng thời nhằm phơi bày bộ mặt xấu xa của thực dân Pháp. "Vi hành" là tác phẩm tiêu biểu cho nghệ thuật châm biếm, đả kích của Nguyễn Ái Quốc.

"Vi hành" được sáng tác vì mục đích Cách mạng, vì tinh thần chiến đấu. Nó nằm trong hệ thống những bài văn, bài báo mà Nguyễn Ái Quốc viết để tố cáo chân tướng của tên vua bù nhìn Khải Định. Tên vua ấy không khác gì một tên hề lố lăng, vi hành lén lút mà mờ ám. Qua truyện, Nguyễn Ái Quốc cũng muốn tố cáo bọn thực dân Pháp đê hèn, lừa bịp, đồng thời bộc lộ một cách kín đáo nỗi tủi nhục của người dân bản xứ. Tên vua bù nhìn Khải Định và bọn thực dân Pháp hiện lên dưới ngòi bút châm biếm, đả kích của Nguyễn Ái Quốc vừa nực cười, vừa xấu xa.

Nghệ thuật châm biếm cũng đã có trong văn học Việt Nam, như Hồ Xuân Hương, Nguyễn Khuyến, Tú Xương... thế nhưng, tiếng cười mỉa mai ở Nguyễn Ái Quốc lại có sắc điệu riêng với niềm tin, niềm lạc quan của một người chiến sĩ cộng sản. "Vi hành" là biểu hiện của một ngòi bút châm biếm vừa sâu sắc, đầy tính chiến đấu, vừa tươi tắn và hóm hỉnh.

Nếu Nguyễn Đăng Mạnh từng cho rằng "tinh huống truyện như một tứ thơ. Nó giống như một thứ nước rửa sạch sẽ làm nổi hình nổi sắc nhân vật, làm nổi bật vấn đề, tư tưởng tác giả" thì ở Vi hành, Nguyễn Ái Quốc đã sáng tạo ra những tình huống oái oăm, vui nhưng lại tạo được nhưng hiệu quả châm biếm sâu cay. Đó là tình huống nhằm lẫn đơn giản mà vô cùng hợp lý, lung linh nhiều ánh sáng bất ngờ, tác động mạnh vào ấn tượng người đọc. Từ sự nhầm lẫn của đôi trai gái người Pháp đến sự nhầm lẫn của cả quần chúng nhân dân, chính phủ Pháp tưởng người da vàng nào cùng là Khải Định. Tên vua bù nhìn Khải Định tuy không xuất hiện trực tiếp trong truyện nhưng chân tướng vẫn hiện lên rất rõ ràng thông qua câu chuyện và cái nhìn của đôi trai gái người Pháp. Trong con mắt người Pháp, Khải Định có một trang phục nực cười như một thằng hề, "cái chụp đèn chụp lên cái đầu quấn khăn" với những thứ trang sức màu mè vô cùng lố bịch "Đeo lên người đủ bộ hạt cườm" và có giá trị rẻ tiền hơn cả những trò giải trí rẻ tiền nhất. Khải Định bị coi như một hiện tượng lạ. Một "anh vua" mũi tẹt, mắt xếch, nước da vàng bưng như vỏ chanh, đeo lên người những bộ lụa là, hạt cườm, các ngón tay đeo đầy những nhẫn lủng ta lủng tủng đi giữa Pa-ri hoa lệ. Vậy mà hần đã đi đến những đâu? Nào trường đua, các tụ điểm ăn chơi phóng túng nhất Pa-ri. Cái dáng vẻ nhút nhát, lúng túng của Khải Định trông thật thảm hại. Phải chăng "ngài muốn biết dân Pháp, dưới quyền ngự trị của bạn ngài là Alécxang đệ nhất có được sung sướng, có được uống nhiều rượu và hút nhiều thuốc phiện bằng dân nước Nam, dưới quyền ngự trị của ngài hay không?... Hay là, chán cảnh làm một ông vua to, giờ ngài lại muốn ném thử cuộc đời của các cậu công tử bé?". Ngài vi hành lén lút hay để thực hiện một hành vi ám muội? Khải Định đã tự lột mặt nạ của mình, hoá ra hần chỉ là một kẻ chơi bời vô độ, hần không có phong thái đàng hoàng, sang trọng của một bậc quân vương. Phụ họa thêm những lời lẽ mỉa mai khinh miệt ấy là thái độ đả phá trực tiếp của tác giả trong những lời nghi vấn giả thiết, so sánh, liên hệ Khải Định khi hiện lên trong sự đối lập, tương phản với vua Thuần, vua Pie càng trở nên

đáng khinh, càng tầm thường và hèn mạt. Tác phẩm liên tục xuất hiện những câu hỏi đặt ra những giả thiết về mục đích vi hành "không cao thượng" của Khải Định. Các từ ngữ "phải chăng", "hay là", "hay không"... luyên láy, nối tiếp nhau như thể Nguyễn Ái Quốc đang đảo trộn, soi xét, lật đủ mặt này mặt kia để phơi bày trần trụi mọi cái xấu của Khải Định.

Không chỉ có vậy, trong mắt người Pháp, hẳn không chỉ là một kẻ ăn chơi lố bịch, không chỉ giống một mù đàn bà "đeo lên người đủ thứ lụa là, hạt cườm" mà còn như một trò vui không mất tiền, một thằng hề. Qua câu chuyện của đôi trai gái trên chuyến xe: "Thế em còn nhớ buổi dạ hội thuộc địa ở nhà hát ca vũ đấy chứ? Phải trả những nghìn rưỡi phrăng để xem vợ lẽ nàng hầu vua Cao Miên, xem tụi làm trò nhào lộn của sứ thánh Công-gô. Hôm nay chúng mình có mất tí tiền nào đâu mà được xem vua đang ngay cạnh. Nghe nói ông bầu nhà hát múa rối có định kí giao kèo thuê đấy". Thật không còn lời lẽ nào hơn dành cho tên vua bù nhìn ấy. Thế mà tác giả, người đang bị tưởng lầm là Hoàng đế đã phải chịu đựng tất cả sự mỉa mai, khinh bỉ qua cái nhìn của đôi trai gái Pháp. Nhưng đâu chỉ đôi trai gái ấy làm tưởng "tất cả những ai có màu da vàng đều trở thành Hoàng Đế ở Pháp" mà đến chính phủ Pháp, quân chúng Pháp đều lầm. Để rồi mỉa mai thay, "quần chúng cứ là tự phát biểu nhiệt tình khi vừa thoáng thấy đồng bào ta" với những lời chào mừng kín đáo "Hắn đấy! Xem hắn kia". Ông vua nước Nam được gọi là "hắn", được nhìn với những cái nhìn ngầu ngẩn, tò mò như vật lạ, một trò hề. Ý nghĩa phê phán của tác phẩm càng lúc càng mạnh mẽ. Qua câu chuyện được tác giả kể lại trong bức thư viết cho cô em họ chân dung độc đáo, đầy ấn tượng mang sức tố cáo mạnh mẽ được thể hiện qua hình thức tâm tình riêng tư - một sự sáng tạo độc đáo của Nguyễn Ái Quốc. Tác giả đã liên hệ, so sánh tạt ngang, chuyển giọng, chuyển cảnh một cách linh hoạt. Sự mỉa mai nhưng thực ra lại thật chua chát, Khải Định ăn chơi xa xỉ trên mồ hôi nước mắt của nhân dân. Bằng sự tài tình của mình, Nguyễn Ái Quốc đã khắc họa chân dung tên vua bù nhìn thật sự sinh động, ấn tượng với vẻ ngoài lố bịch và những hành động lúng túng. Bên ngoài câu chuyện có vẻ bông đùa nhưng bên trong tác giả lại ngầm thể hiện thái độ khinh bỉ, đau xót - đau xót cho đất nước khi có một ông vua như Khải Định.

Sự sắc sảo của nghệ thuật châm biếm không chỉ được thể hiện ở cách miêu tả chân dung và hành động của tên vua bù nhìn - Khải Định mà còn được bộc lộ ở cách miêu tả bọn thực dân Pháp, đặc biệt là bọn mật thám và chính phủ Pháp. Ngay đến chính phủ Pháp còn không thể nhận ra được khách thật của mình thế nên "bèn dối đãi tất cả mọi người An Nam vào hàng vua chúa và phái tùy tùng đi hộ giá tốt". Cái cười của Nguyễn Ái Quốc ở đây chính là cái cười mỉa mai, bóng gió, là lời nói cứ thấp thoáng ý xa, ý gần, nghĩa đen nghĩa bóng với hệ thống ngôn ngữ vô cùng phong phú: "Đón tiếp tốt đẹp", "dành cho", "nhiệt tình", "tận tụy", "âu yếm", "tự hào"... bên cạnh những câu văn đậm vẻ mỉa mai và cả lối ví von so sánh sắc nét: "Các vị chẳng nề hà chút công sức nào bảo vệ bọn tôi, và giá cô được trông thấy các vị ân cần theo dõi tôi chẳng khác nào bà mẹ hiền rình con thơ chập chững bước đi thứ nhất, thì hẳn cô phải phát ghen lên được vì nỗi âu yếm của các vị đối với tôi". Nguyễn Ái Quốc đã tố cáo sự xảo trá, bịp bợm của bọn thực dân Pháp đối với Đông Dương đồng thời đã kích chế độ mật thám Pháp xâm hại quyền tự do cá nhân của người dân thuộc địa. Bên cạnh đó, Người còn sử dụng biện pháp song hành "tất cả những ai có màu da vàng đều là Hoàng đế - tất cả những ai ở Đông Dương đều là bậc khai hoá" và biện pháp liên hệ nhằm phê phán chính sách ngu dân, đầu độc dân thuộc địa của bọn thực dân Pháp. Tiếng cười của Bác là một tiếng cười trí tuệ, đó không phải là một tiếng cười giong giả ngay trên bề mặt, mà là tiếng cười thâm trầm ở bề sâu. Cái cười chỉ hiện ra chua chát, mỉa mai như kết quả cuối cùng của một quá trình suy nghĩ để nhận ra cái trái tự nhiên của bản thân sự vật, sự việc. Ông vua - một danh nghĩa sang trọng nhưng thực ra lại đáng khinh, chính sách bảo hộ - cái tên thì nhân nghĩa nhưng thực ra lại là sự bóc lột vô cùng tàn ác, ngòi bút châm biếm sâu sắc của tác

giả đã chú ý khai thác những điều trái ngược trong một sự thống nhất bên cạnh việc phát hiện sự thống nhất trong những hiện tượng trái ngược nhau. Tiếng cười với nhiều sắc điệu, có cả sự khinh bỉ của một người cách mạng lẫn nỗi đau của một người dân mất nước, có cả chất thâm thúy của người thông thuộc lịch sử lẫn vẻ tinh nghịch, trẻ trung của tuổi thanh niên.

Đi vào thế giới nghệ thuật của "Vi hành" ta bắt gặp sự phong phú của nhiều yếu tố giọng điệu, hình ảnh... Tác phẩm còn lôi cuốn người đọc bởi lối dẫn chuyện vô cùng độc đáo lạ thường. "Vi hành" là sự luân chuyển, đan xen của nhiều giọng nói, nhiều giọng kể. Mở đầu câu chuyện là giọng bông đùa bông chọc, của người ngoài cuộc, tiếp theo là giọng tâm tình thân mật giữa tác giả và cô em họ, tiếp theo nữa là giọng hồi tưởng của các vị vua vĩ đại để mỉa mai Khải Định vi hành với những lí do không cao thượng. Và đặc biệt, khi tác giả cất tiếng hỏi "Phải chăng là ngài muốn biết dân Pháp dưới quyền ngự trị của bạn ngài liệu có được sung sướng?"... thì giọng điệu lại càng châm chọc trực diện tên vua bán nước.

Truyện ngắn "Vi hành" không chỉ là tiếng cười châm biếm mà còn là tâm trạng, cảm xúc của tác giả. Tâm trạng ấy không chỉ xuôi chiều trong sự đùa vui, mỉa mai, giễu cợt mà còn có cả lòng căm ghét kẻ thù và nỗi đau mất nước. Lòng yêu nước đôi khi còn được bộc lộ một cách chua chát trong giọng văn như là một nghịch lý "Ngày nay, cứ mỗi lần ra khỏi cửa, thật tôi không hiểu sao che dấu nỗi niềm tự hào được là một người An Nam và sự kiêu hãnh được có một vị hoàng đế".

Sự sáng tạo tài tình của Nguyễn Ái Quốc đã được kết tinh trong một nghệ thuật châm biếm bậc thầy - nghệ thuật quen thuộc để đả kích những đối tượng đáng phê phán. Nhưng với "Vi hành" Nguyễn Ái Quốc đã mang đến một tiếng cười mới mẻ mang chiều sâu trí tuệ. Tiếng cười thâm thúy được bật ra từ cách sử dụng câu chữ, xây dựng tình huống, xây dựng chân dung nhân vật. Tiếng cười đó là tiếng cười trí tuệ - càng nghĩ càng thâm, càng thâm càng đau.

CLICK NGAY vào nút **TẢI VỀ** dưới đây để tải các bài văn mẫu: Phân tích Nghệ thuật châm biếm đả kích trong tác phẩm Vi Hành Văn lớp 11 file word, pdf hoàn toàn miễn phí.